

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 38
від 08 липня 2020 року

Проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов’язку
та ведення військового обліку”
(реєстр. № 3553 від 28.05.2020)

Головним комітетом з опрацювання законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Законопроект надіслано Комітету з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. для розгляду в установленому порядку.

Авторами зазначається, що проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов’язку та ведення військового обліку” (реєстр. № 3553 від 28.05.2020) розроблено у зв’язку з необхідністю удосконалення організаційно-правових засад комплектування Збройних Сил України та інших утворених відповідно до закону України військових формувань високопрофесійним особовим складом як у мирний час, так і в особливий період, у тому числі приведення системи військового обліку та діяльності місцевих органів військового управління у відповідність зі стандартами НАТО.

Цілями та завданнями законопроекту зокрема, є створення на базі військових комісаріатів територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, упорядкування питань військового обліку призовників, військовозобов’язаних та резервістів, забезпечення належного функціонування Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов’язаних та резервістів, запровадження відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 26 грудня 2018 року “Щодо підсумків введення воєнного стану в Україні”, уведеного в дію Указом Президента України від 25 січня 2019 року № 17, нового виду військової служби – військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, перегляд адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення

законодавства про оборону, військовий обов'язок і військову службу, мобілізаційну підготовку та мобілізацію.

Законопроектом пропонується внесення змін до законів України “Про освіту”, “Про фахову передвищу освіту” стосовно збереження місця навчання на період проходження строкової військової служби або військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, а для здобувачів фахової передвищої освіти ще й стипендії. Стосовно педагогічних та науково-педагогічних працівників, то при проходженні військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, за таким працівником зберігається попередній середній заробіток. Ці норми існують у чинному законодавстві, але доповнені словами “на особливий період або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період”.

Головним науково-експертним управлінням висловлюється низка зауважень щодо узгодження норм законопроекту між собою та чинним законодавством, до термінології, а в окремих випадках – її тлумачення. Для прикладу, поняття “оперативне доукомплектування” у проекті не визначено, що створює можливість для його неоднозначного тлумачення та застосування, і може негативно позначитись на правах та свободах громадян України.

Головне науково-експертне управління погоджується з доцільністю систематизації законодавства, яке регулює відповідальність у сфері військового обов'язку та військової служби, оборони, мобілізації та мобілізаційної підготовки. У той же час необґрунтованою вбачається пропозиція щодо виключення відповідальності посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій за невиконання обов'язків у сфері військового обов'язку та військової служби.

Також Головне науково-експертне управління вважає недоцільним віднесення до дискреційних повноважень Президента України визначення завдань, строків, обсягів та порядку проведення призову на військову службу осіб із числа резервістів в особливий період без оголошення мобілізації і поза парламентським контролем, на нашу думку, не узгоджується зі ст. 19 Конституції України, за якою органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Одним із положень, яке стосується усіх без виключення військовозобов'язаних, є наступне: запровадження у законопроекті можливості неодноразового призову громадян, без оголошення мобілізації, які вже виконали свій громадянський і конституційний обов'язок щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України (див. ст. 65 Конституції України), яке порушує принципи соціальної справедливості і рівності прав і обов'язків громадян, про що застерігає Головне науково-експертне управління.

Узагальнюючий висновок Головного науково-експертного управління: законопроект потребує істотного доопрацювання.

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції підтримує законопроект. Водночас пропонує привести термінологію Кодексу законів про працю України та Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” у

відповідність до Закону України “Про освіту”. Крім того, Міністерство пропонує пункт 10 частини сьомої статті 39-1 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу” викласти в іншій редакції, а саме:

“10) є науковими і науково-педагогічними працівниками закладів вищої, фахової передвищої освіти, наукових установ та організацій, які мають вчене звання та/або науковий ступінь, а також є педагогічними працівниками, за умови, що вони працюють відповідно у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, наукових установах та організаціях за основним місцем роботи не менш як на 0,75 ставки;”.

Це пов’язане з тим, що у запропонованому законопроекті некоректно вписано про осіб, які є педагогічними працівниками.

Під час розгляду вищезазначеного законопроекту 2 липня 2020 року на спільних засіданнях підкомітетів з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях та з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти, від народних депутатів України надійшли також пропозиції доповнити пункт 9 частини сьомої статті 39-1 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”, в який після слова “здобувачами” словами “професійної (професійно-технічної),”.

Це ґрунтується на переконанні, що учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти не повинні бути дискримінованими порівняно із іншими здобувачами освіти. Водночас, на сьогодні саме кваліфікованих робітників не вистачає економіці країни і випускник, який опанує відповідну робітничу професію буде більш затребуваний при проходженні військової служби.

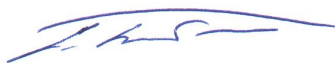
В результаті, на спільних засіданнях підкомітетів з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях та з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти, 2 липня 2020 року було вирішено рекомендувати Комітету з питань освіти, науки та інновацій на своєму засіданні ухвалити рішення про рекомендацію Верховній Раді України за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу з дорученням Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки врахувати надані пропозиції при підготовці до другого читання.

Враховуючи рішення підкомітетів з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях та з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти при обговоренні вищезазначеного питання, **Комітет Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення окремих питань виконання військового обов’язку та ведення військового обліку” (реєстр. № 3553 від 28.05.2020), поданий Президентом України, **за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу з дорученням Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки врахувати надані пропозиції при підготовці до другого читання.**

2. Рішення Комітету надіслати до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Голова Комітету

С.В. Бабак